

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah šte. 3.

Št. 7.

V Ljubljani, 15. aprila 1898.

Leto XV.

Obseg: Najboljša trava za dveletno košnjo. — Tuluška gos. — Za vinogradnike. — Vođeni poganjki. — Navodilo o pokončevanju škodljivih mrčesov. — Presajanje zelenjadnih rastlin. — Razne reči. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Listnica uredništva — Tržne cene.

Najboljša trava za dveletno košnjo.

Če ti domača detelja dobro uspeva in če jo rabiš le za eno leto, potem ti kaže tudi zanaprej sejati samo deteljo. Kakor hitro pa želiš deteljo kositi dve leti, potem storiš najbolje, da vseješ med njo nekoliko pripravne trave. Takisto kaže tudi po vlažnih legah sejati med deteljo nekoliko trave, da dobiš lepše košnje. Resnica je, da daje taka mešanica trave in detelje veliko bolj bogate košnje in bolj zdravo krmo kakor sama detelja. Vprašanje je le, katera trava je najbolj pripravna, kajti za tako setev je treba trave, ki hitro raste in se že v prvem letu popolnoma razvije.

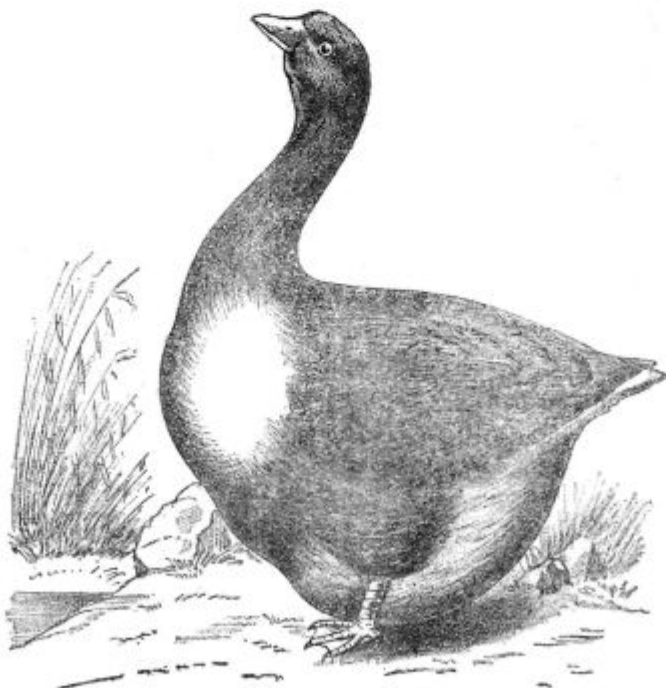
Kakor uče dosedanje izkušnje, raste med domačo deteljo najbolj in najraje laška ljulika in potem mačji rep. Laška ljulika, tudi laška pahovka, je visoka trava, ki se košato obraste in izvrstno uspeva med deteljo. Ona raste bolj hitro kakor vsaka druga trava in daje na leto po 3 košnje, v posebno ugodnih razmerah pa tudi po več. Ne daje pa le bogate košnje,

ampak tudi prav dobro in prav tečno krmo. Posebno pripravna je ta trava za rahlo in gorko zemljo, pa tudi

na srednje težki zemlji in v nekoliko vlažni legi se ti dobro sprnaša. Suhe lege tudi prenaša. Če imaš torej tako zemljo, storiš najbolje, da poseješ med deteljo nekoliko laške ljulike. Navadno se je vzame petinko, t. j. 20 odstotkov, drugih 80 odstotkov ali štiri petine se vzame pa domače detelje. Ker se računa pri setvi same detelje po 20 kg semena za 1 ha, pri laški ljuliki pa 60 kg, ko bi sejali samo za se, treba je za skupno setev in za 1 ha po 16 kg domače detelje in 12 kg laške ljulike. Če je zemlja bolj travorodna in manj ugodna za deteljo, se lahko vzame nekoliko več laške ljulike (30 odstotkov), zato pa manj detelje. Laška ljulika je dveletna rastlina. Dve leti nam daje prav dobre košnje, pozneje se pa izgubi. Zaradi tega,

kakor tudi zaradi njene hitre rasti, se posebno priporoča za mešanice, ktere želimo dve leti kositi.

Druga važna trava za dveletno košnjo je mačji rep, tudi svinjski rep ali timotejka imenovana.

Podoba 21.

Ta trava raste povsodi, je tudi visoka in košata in ima še to ugodno lastnost, da je večletna. Od laške ljulike se razlikuje posebno v tem, da je pripravna za težko, vlažno in mrzlo zemljo. Zaradi tega jo tudi v takih slučajih sejejo med deteljo namesto laške ljulike. Če torej hočeš na težki ilovnati, glinasti ali glinasto laporjevi zemlji sejati deteljo in travo za dve leti, potem storiš najbolje, da seješ med domačo deteljo mačji rep, katerega vzameš tudi le petinko ali 20 odstotkov. Ker se računa pri mačjem repu po 18 kg semena na 1 ha, če bi ga sejali samega za se, treba je za 1 ha poleg 16 kg domače detelje 3½ kg mačjega repa. Mačji rep cvete bolj pozno kakor laška ljulika. V košnji se klas komaj prikaže, in to je prav, ker nam ta trava pozneje močno zleseni; pred cvetjem košena pa daje prav slastno in tečno krmo.

Zmes domače detelje in mačjega repa se lahko kosi tudi po 3 leta, zlasti če se vzame nekoliko več mačjega repa in manj detelje. Vender pa kaže za triletno košnjo primešati nekatere druge trave, kakor na pr. nekoliko pasje trave ali pa francoske pahovke.

Ko bi ne vedeli, katera trava nam bo v naši zemlji bolje uspevala, ali laška ljulika ali mačji rep, potem storimo najbolje, da sejemo nekoliko laške ljulike (5 do 10 odstotkov, t. j. 3 do 6 kg), nekoliko pa mačjega repa (10 do 15 odstotkov, t. j. 1·8 do 2·5 kg). Taka zmes detelje, laške ljulike in mačjega repa se po navadi prav dobro sponaša. Vsake trave se lahko vzame polovica, ali pa tiste trave nekoliko več, od ktere je pričakovati več uspeha.

Veliko vredno pri taki setvi je tudi to, da se dobi v semenski kupčiji prav dobro seme obeh imenovanih trav in po primeroma nizki ceni. Znana tvrdka na Dunaju P. Hüttig prodaja na drobno 1 kg laške ljulike po 60 kr., 1 kg mačjega repa pa po 50 kr., ogerska tvrdka E. Mauthner v Budapešti pa daje to seme še za 10 kr. ceneje.

V. R.

Tuluška gos.

Tuluška gos je doma na Francoskem. Ona nadkrijuje glede velikosti vse druge pasme, zato jo tudi imenujejo orjaška gos. Spretni del glave je precej ploščnat, kljun ima svitlo pomerančne barve, njeno živo oko pa je rjavo kakor oreh. Pod grlom je vrat zelo debel, posebno pri gosjaku. Vrat je dolg, nekoliko zakrivljen, trebuh se pa skoraj dotika tal. Noge te gosje pasme so kratke in močne. Tuluška gos ima sivorjavkasto perje, izvzemši perje na trebuhu in repu; vsako pero je obrobjeno s temnejšim ali svitlejšim pasom.

Iz gospodarskega stališča se tuluški gosi pripisujejo najboljše lastnosti, zlasti je izborna njeno perje in pa lahkota, s katero se gos opita. Za pleme je najbolje izbirati iskre živali, ter je pripomniti, da jim premrzli kraji ne ugajajo, kajti v takih krajih to pleme nazaduje in v par letih se uže pozna, da so doma vzrejene živali lažje in šibkejše.

Podoba 21. kaže tuluško gos.

Za vinogradnike.

Gospod državni poslanec Pfeifer je stavil v seji državnega zbora 29. dne marnja t. l. interpelacijo na finančnega ministra, ktera zasluži, da zanjo zvedo vsi vinogradniki. Interpelacija slove:

Okolnosti, da davčni organi na Kranjskem, ki so pozvani vzprejemati napovedbe o osebni dohodarini,

troškov, ki so navstali za obnovljenje po trtni uši opustošenih vinogradov, ne odbijajo od izkazanega prinosa, je vzbudilo med davkoplačevalci opravičeno vznemirjenje tem bolj, ker se je pri razpravi o novem davčnem zakonu od strani vlade opetovano naglašalo, da se pri izvajanju tega zakona ne bo postopalo čisto fiskalično, marveč dobrohotno napram davkoplačevalcem.

Določilom §§ 159. in 160. zakona o osebni dohodarini s 25. dne oktobra 1896. l., drž. zak. št. 220., nasprotujoče fiskalično postopanje davčnih organov na Kranjskem je napotilo podpisanega, da je v seji deželnega zbora kranjskega 1. dne februarja t. l. stavil na deželno vladu nastopno interpelacijo: Jeli voljna delati na to, da se organom, katerim je naročeno odmeriti osebno dohodarino, določno in jasno pove, naj v zmislu zakona dobrohotno vračunajo troške za obnovljenje vinogradov med one troške, ktere sme dotični posestnik odbiti od skupnega dohodka.

Gospod deželni predsednik je odgovoril na to, da predloži to interpelacijo visokemu ministerstvu. Toda dosedaj v tem oziru ni izšel še nikak odlok.

Ker je odmerjenje davka ravno v tiru, s tem torej zadeva nujna, dovoljujem si dostaviti še nekaj opomb k tu obnovljeni interpelaciji.

Z mnogimi troški spojeno obdelovanje vinogradov, ki je postalo potrebno vsled opustošenja po trtni uši, smatrajo davčni organi za novo nasaditev vinorodnih krajev na Kranjskem, oziroma za novo nalaganje kapitala, akoravno obstoje ti vinogradi kot taki že stoletja in dobe tudi zidanice, kleti, stiskalnice, kadi, sodove itd. kot fundus instructus, kakor se tudi sedaj še vzgajajo trte, ki so se na Kranjskem od nekdanj dobro obnašale, le s tem razločkom, da se mora jemati za podlogo bolj odporna ameriška trta, tako da se lahko trdi: vinogradi ostanejo, dati se jim je morala le močnejša podloga radi trtne uši; pri tem pa je popolno brez pomena, ako se ti vinogradi nekaj časa ne obdelujejo.

To je primeroma tako, kakor bi se smatralo poškodovano, potem pa zopet popravljen ali v istem obsegu novo sezidano gospodarsko poslopje za novo nalaganje kapitala, ali ako bi se označilo obdelano polje (travniki, njive itd.), opustošeno vsled elementarnih nezgod (nalivov, plazov itd.), potem po preteku enega, dveh ali več let z velikimi troški iznova obdelano, za novo nalaganje kapitala.

Vse to so troški, ki jih mora izdati praktični poljedelec, ako hoče ohraniti svoje posestvo, je narediti plodonosno in dobiti iz njega kak dohodek. (§ 160. zakona o osebni dohodnini s 25. dne oktobra 1896. l.

Ako reelni poljedelec za obdelovanje svojega zemljišča, čegar prinos se je znatno znižal vsled neprevidnih slučajev, porabi večje gospodarske troške z namenom, da bi zvišal ta prinos v poznejših letih zopet na prvotno ali večjo stopnjo, ni to nikako zboljšanje v zmislu § 162. zakona o osebni dohodarini, marveč le gospodarski, narodno premoženje stalno ohranjujoči obratni trošek, glede katerega se mu mora dovoliti, da ga odpiše. Kapital namreč, ki se porabi za obdelovanje zemljišča, se more dobiti polagoma nazaj le potem prinosa iz zemljišča, in ako se mora ta prinos vsako leto fatirati k osebni dohodarini, tedaj se mora naravno tudi za dosego tega prinosa poprej porabljeni trošek za obdelovanje odbiti od skupnega dohodka.

Sicer se pa ne odbije vrednost poškodovanih ali izgubljenih virov dohodkov, marveč se odračunijo le za pridobitev dohodka iz tako poškodovanega vira porabljeni troški, in ti troški niso smatrati za novo naložen kapital, marveč le za neobhodno potrebne, pomnožene

obratne troške, ker se taki deli ne morejo izpremeniti v druga plodonsna polja, dotični troški pa se razdele na več let.

Po § 159. zakona o osebni dohodarini velja kot dohodek vsota vseh v denarju ali denarni vrednosti obstoječih dohodkov, odštevši vse izdatke, ki se porabijo za pridobitev, zagotovitev in ohranitev teh dohodkov, kateri troški se pa izdajo pri poljedelstvu vedno naprej, večkrat za eno, dve ali tri leta.

§ 156. in člen 4. izvršilnih predpisov tudi odgovarjata temu, kajti v zmislu teh dveh določeb se morajo preračunati polni dohodki in polni troški merodajne dobe (člen 10.) letos po povprečnem uspehu zadnjih dveh let, nadalje pa po povprečnem uspehu zadnjih treh let, torej se pribijejo ti izdatki sedaj polovično, pozneje pa le po tretjini vsako leto; pri tem pa tvorijo enoto leta, ki so so upoštevala pri izračunjanju povprečne vsote.

Te troške za ohranjenje in pridobitev, ki se razdele na dve ali na tri leta, predstavljati kot zmanjševanje ali izgubo prinosa osebne dohodarine, bi bilo naravnost malenkostno, ker bi se slučajna izguba kaj kmalu poravnala s poznejšimi prinosi; pri tem se pa ne sme prezreti, da davčni zakon, ki je hotel primerno obdavčiti dosedaj malo ali pa celo nič obdavčeni premakljivi veliki kapital, samo ob sebi umevno ni mogel pričakovati velikih dohodkov od že itak stiskanega poljedelstva.

S poprej označenim, ozkosrčnim tolmačenjem pa v svoji intenciji sicer dobro misleči zakon o osebni dohodarini ne bo dosegel svojega prvotnega namena, preosnovno direktnih davkov, da rabim besede sedanjega gospoda finančnega ministra v govoru 5. dne marmaja 1895. l. — „razviti k ostrejši pritegnitvi fundiranega valikega dohodka“, ne glede na občutljivo oškodovanje davčne morale, ki se pospeši z novimi davčnimi zakoni.

Ker se mi je že poprej možno zdelo, da se bodo pojavljala taka fiskalična razlaganja, sem stavil povodom debate o davčnem zakonu nastopni predlog:

„Ravno tako ostane prost osebne dohodnine za dobo oprostitev zemljiškega davka dohodek iz novonasaženih vinogradov, za katere je dovoljena oprostitve zemljiškega davka po zakonu s 15. dne junija 1880. l., drž. zak. št. 143“.

Na to je odgovoril referent, ki je kot tak avtentično mogel razložiti zakon, nastopno:

Menim, da bi poslanec iz Kranjske ne učinil posebnosti velike ljubavi poljedelcem, ki obnove svoje vinograde, ako bi se vzprejela ta določba; nasprotno, kajti ako ima poljedelec vinograd, ki je za določeno dobo let oproščen zemljiškega davka, tedaj naravno ne sme odbiti troškov za ta novo nasajeni vinograd od fatiranega dohodka, dočim sme, ako je cel dohodek, ki ga dobiva, izražen skupno v eni številki, odbiti tudi vse one troške, ki se morejo zaračunati za novo nasajeni vinograd.

Moj predlog se je z ozirom na to pojasnilo odklonil, ker je vsak poslanec iz te izjave sklepal, da se smejo veliki troški za obnovljenje vinogradov odračunati od skupnega dohodka dotičnega posestnika.

Sedaj se je pa na Kranjskem pokazalo, da se mora fatirati dohodek iz obnovljenih vinogradov, veliki troški za obnovljenje se pa ne smejo odračunati. marveč se smatrajo za na novo naložen kapital, kar očitno nasprotuje zmislu zakona; poleg tega se pa v drugih vinorodnih krajih v tem oziru postopa drugače, in sicer bolj pravično.

To fiskalično stališče je gotovo nezmislno, kajti vsled trne uši se je s tem, da se je zmanjšal dohodek iz vinogradov, zmanjšal kapital in smo postali ubožnejši.

Država in dežela nas podpirata z brezobrestnimi posojili, popusti na zemljiškem davku, s podelitvijo trtnih podlog iz državnih in deželnih trtnic itd.

In ako se kolikor možno omejimo v svojih potrebščinah in tako rekoč porabimo za obnovljenje opustošenih vinogradov to, kar si pritrhamo od ust, naj bi veljala ta naša žrtev za novo naložen kapital!

Ali ni marveč prava sila, pomanjkanje v sedanosti, ki nas silita, žrtvovati ogromne troške za ohranjenje vinogradov z nado, da dospemo zopet do nekdanjih prinosov iz vinogradov, katerih ne moremo pozabiti in katerih v bodoče tudi ne moremo pogrešati.

Naglašati je treba še, da desetletna oprostitve od zemljiškega davka ni v nobeni primeri s troški za zopetno zasaditev in obnovitev vinogradnih parcel, ki bi bile sicer zemljišča popolno brez vsake vrednosti.

Vsled tega si dovoljuje podpisani slaviti naslednje vprašanje:

Je-li njegova ekscelenca voljna naročiti organom za odmerjanje davka, da se morajo troški za obnovljenje vinogradov, opustošenih po trtni uši, odračunati kot zakonito utemeljena odbitna postavka v zmislu določeb zakona o osebni dohodarini s 25. dne oktobra 1896. l., državnega zakonika št. 220.?

Vodeni poganjki.

Če vprašamo, kaj nam je storiti z vodnimi poganjki, kadar trebimo drevje, reklo se nam bode navadno, da jih je povsodi treba porezati. To mnenje je bilo prejšnje čase tako splošno, da so začeli izdelovati orodje nalašč samo za to, da so kar od tal mogli odstranjevati vodene poganjke; a tudi danes še je moči kupiti takega orodja. Mislili so, da so vodeni poganjki nekaki roparji, ki posameznim vejam jemlje hrano ter se potem sami predrzno iztezajo kvišku, motajo v krono in — kakor so mislili — nikdar ne prinašajo sadu. Kaj čuda, da so šli takim nebodijhtreba tako v živo!

Danes smo glede vodnih poganjkov drugega mnenja. Rudolf Göthe pravi v „Poročilih za sadjarstvo in vrtarstvo“, da se je preveril, da vodeni poganjki rode takisto, kakor druge mladike, samo da so zadosti porastli in da začno počasneje rasti. Göthe je opazil, da vodeni poganjki niso vselej nepotrebne in nerabne mladike, marveč povzročajo jih prav različni odnosi, in prav mnogokrat bi bilo napačno, ko bi jih odstranili.

Večkrat vzrastejo vodeni poganjki, če drevo poškodujemo. Če na pr. lazimo po drevju z okovanimi črevlji, kakor ob obiranju sadja, otiskamo nežno kambijevo staničje. Vsled tega se tvorijo popi in poženo. Take poganjke vidimo po starejših, bolj vodoravnih vejah, in sicer največkrat pri zgodnjih vrstah, katere obiramo, ko je drevje še zelo sočno. Take vodene poganjke je treba porezati.

Vodeni poganjki tudi poženo, kadar poškoduje drevesu krono sneg, toča ali vihar. Ker se v tem slučaju polomi mnogo delov, ki so porabljali drevesni sok, nadomesti si jih drevo s tem, da požene vodene poganjke. Napačno bi bilo, ako bi odstranili te poganjke, ker z njimi drevo naprej popravi nastalo škodo. Takisto je treba pustiti vodene poganjke, kadar uniči ali oškoduje rak ali omela (viscum) nekaj vej. Suhe in bolne veje je treba porezati ali požagati, vodene poganjke pa pustiti.

Večkrat se pokažejo vodeni poganjki tudi po drevju, kateremu smo iztrebili preveč vej, kar je celo naravno. Tudi v tem slučaju pustimo tiste, ki stojijo na pravih mestih, da bode drevo moglo porabiti sok. Vse drugače

pa je, kadar precepimo staro drevje. Tako drevje požene mnogo vodenih, oziroma divjih poganjkov. Če pa pomislimo, da mali cepiči ne morejo použiti vse hrane, ki jo dobivajo od korenin, treba nam je biti previdnim, in odstranjevali bomo vodene poganjke polagoma, in to tem bolj, čim bolj rasto cepiči. Previdni pa moramo biti pri odstranjevanju vodenih poganjkov zato, da sok ne zastaja po drevju.

Vodeni poganjki poženo tudi takrat, kadar se cepič ne sklada s podlogo, če je namreč podloga zgodnja in raste hitro, cepič pa požene pozno in raste slabo. Te napake, ki se največkrat naredi vsled nepaznosti, drugače ni več moči popraviti, kakor če vzgojimo iz krepkega vodenega poganjka novo deblo ali novo krono in cepimo s primerno vrsto.

Večkrat povzroči preobilna hrana, posebno dušičnata, celo množino vodenih poganjkov. Primeri se, da pridejo drevesne korenine v kako prav redilno plast prsti, ali pa na kak drug način drevo dobi preveč hrane. Korenine drevesa, rastočega blizu gnojišča, lahko prirastejo do gnojišča ter dobivajo preobilno hrano. Tu jim dosežanja krona ne zadošča več, in zato si jo skušajo povečati. Ne bilo bi prav, če bi te vodene poganjke odstranili, kajti s tem bi le povzročili da bi jih pognalo še več. Najbolje je, če tiste, kar jih je na primernih krajih, pustimo, porežemo pa samo slabejše in kar jih ni na pravih mestih.

Zopet drugače pa je, če se začno sušiti konci vejam in mladikam ter na starejših vejah blizu debla začno poganjati vodeni poganjki. To nam kaže, da so drevesne korenine prirastle do popolnoma nerodovitne ali nepredorne plasti, ali pa da so v zemlji porabile živež ter ne dobivajo več zadosti redilnih snovi v njej. To se v zemlji, kjer je drevje nasajeno na široko, prei ali slej mora zgoditi. Korenine prerastejo vso zgornjo plast križajo se po njej in jo izžamejo, da rast dreves začne pešati. Če moremo take nasade redno in dobro gnojiti ter namakati, moči nam jih bode vzdržati še nekaj let rodovitne. Krone jim pomladimo, če jih prirežemo. Če pa vsega tega ne moremo storiti, pa ne pomaga niti pomlajevanje sploh, niti odstranjevanje vodenih poganjkov. Narava zahteva svoje pravice, in onemoglo drevje se polagoma suši. Previden sadjar si zasaadi na drugem kraju nov sadovnjak, kakor hitro opazi, da mu stari omagaže.

Najmanj prida pa so tisti vodeni poganjki, ki poganjajo spodaj iz debla. Oni nam svedočijo, da je bilo drevo pregloboko vsajeno in da sedaj tisti kos debla, kar ga je v zemlji, ovira sok, da se ne vzdiga dovoljno. Ker na tem mestu začno nagajati vodeni poganjki, pozneje ni lahko pomoči. Če odstranimo vodene poganjke, takoj zopet vzrastejo novi, ker ne moremo odpraviti vzroka. K večjemu odkopljemo zemljo toliko na okolu, kolikor daleč seza krona. Vedno je pa to le pomoč v sili, a se nikakor ne moremo zanašati na njo.

Iz vsega tega lahko spoznamo, koliko in kako različnih okoliščin povzroča rast vodenih poganjkov in kako potrebno je, da človek ve, iz katerega vzroka so pognali, ker sicer ne ve, ali bo pogodil pravo ali ne, če jih odstrani ali pusti. Kadar kdo opazi vodene poganjke, izkuša naj najprej spoznati, iz katerega vzroka so vzrastli, ker potem mu ne bode težko pogoditi pravega. Nikdar jih ne sme nepremišljeno obsoditi. Vodeni poganjki so drevesno naznanilo, da njegova hranitev ni več popolnoma v redu in da sokovi na gotovih mestih zastajajo. Kmetovalčeva dolžnost pa je, da to naznanilo spozna in se potem po njem ravna.

Navodilo o pokončevanju škodljivih mrčesov.

Glede na zakon s 17. dne junija 1870. l., dež. zak. št. 21., ki veleva županom skrbeti, da si občani čistijo drevje in vrte škodljivih mrčesov in njih zalega, opozarjajo se posestniki, da je najbolje zatirati mrčesjo zalego meseca junuvarija, februarja in v začetku marca. Kmetovalcem, oziroma sadjarjem, škoduje na stotine raznih hrostkov in metuljev, oziroma njih ličink in gosenic; največjo kvaro pa jim delajo vsekakor gosenice belinove (belega metulja), prstenčarjeve in še nekaterih drugih metuljev, potem pomladanjski ali rjavi hrosti (kebri), zlasti pa njih ličinke, imenovane tudi črvi, ogrci in podjedi, katere so naredile poljščini že veliko škode.

Da je treba metulje loviti in pobijati, se razumeva samo ob sebi, ali tak lov nikdar ne izda toliko in tudi ni tako lahek, kakor snemanje goseničjih mešičkov. Najuspešneje se uničujejo belini, oziroma njih in drugih metuljev gosenice, če dosledno vsi posestniki trebijo z drevja in grmovja njih zalega, zapredke in mešičke. Ako le nekateri gospodarji trebijo, drugi pa ne, ne pomaga nič, kajti z neotrebjenega drevja pridejo kmalu škodljivci na drugo drevje, in ves trud je bil zaman. Prav je torej, da zakon podpira mirnega gospodarja, pa s kaznijo preti malomarnežu.

Kako je treba uničevati goseničje zalega in zapredke? To se da storiti na dva načina: Ali se potrga z drevja vse listje, ki je izza zime na njem ostalo suho in v katerem je goseničja zalega, ter se porežejo vsi zapredki, potem pa oboje skupaj sežge, ali pa se po drevju posmode zalega in zapredki.

Z nizkega, t. j. pritličnega drevja in z grmovja (zlasti z gloga ali belega trna, kamor posebno rad belin spravlja svojo zalego) je moči z roko ali z nožem hitro posmukati listje ali pa porezati zapredke. K višjemu drevju je treba prisloniti lestvico, a ker so zapredki najrajši po vejnih koncih in vrhovih, ni lahko doseči jih, in zato jih je lažje z visokih dreves porezati s škarkajmi, ki se nataknejo na primerno dolg drog. Vse otrebke z drevja je treba potem pazno požgati, da gotovo pogine vsa zalega.

Hitro in lahko je pokončevati goseničje zalega in zapredke s plamenicami ali baklami. Ravnati je pa tako le: Pločevinasta (plehasta) posoda ozkega vratu se pritrdi na primerno dolg drog, nalije se s petrolejem in v vrat se vtakne stenj (toht). Če se stenj prižge, se lahko s to pripravo gosenice ter njih zalega in zapredke posmode do najvišjih vršičkov. Če je gosenica le malo prismojena, gotovo pogine, in ker se z baklo hitro hodi mimo goseničjih gnezd, zato to prav nič ne škoduje listju. Take bakle prodaja Jos. Stadler, klepar v Ljubljani.

Nad vse škodljiv kmetijstvu je rjavi ali pomladanjski hrost. Tega hudega sovražnika je zatorej treba zatirati na vso moč. Posamezna roka sicer lahko včasih mnogo stori, ali delo je v resnici izdatno in uspešno samo tamkaj, kjer se združijo cele vasi in občine, celi okraji ali cele dežele in skupno ugonablajo tega kvarljivca.

Ker je veliko mrčesje zalega za drevesno lubadjo, je zelo dobro in koristno, vsako leto pozimi staro lubad odpraskati in deblo potem namazati z apnenim in ilovim beležem. Če se primeša beležu še krvi, volovskega žolča in kravjaka, ubrani se drevo tudi zajčjim zobem.

Bodi si pa kmetovalec ali sadjar še tako priden, vsega dela vendar sam ne vzmore. Preveč je raznovrstne golazni, ki zna sebe in svojo zalego navadno tako dobro

skriti, da je človek niti ne opazi. To velja posebej o jajcih, ki so največ tudi drobna, da jih pregleda tudi najbistrejše oko. Za to delo je treba poleg bistrovidnega očesa tudi telesne gibkosti in spretnosti in neumorne marljivosti. In takih delavcev ima kmetovalec na ponudbo, a kar je še najlepše, nobeden njih ne zahteva plačila, zadovoljni so, ako jih pri delu nihče ne moti. Ti rado-voljni pomagači so — ptiči. Zato naj gleda vsak pameten gospodar, da točno izvršuje zakon za varstvo ko-ristnih ptičev s 17. dne junija 1870. l., dež. zak. št. 20, saj ni nobenega drugega zakona izpolnjevati tako lahko in brez vsakih ovir.

Presajanje zelenjadnih rastlin.

Kadar postanejo rastline na sejalni gredi dovolj močne, presadimo jih na stalno mesto. Imej pa vedno v čisljih, da niso slabotne rastline ravno tako za nič, kakor starikave.

Sadike vzdigni iz zemlje s topim, lesenim ali že-leznim klincem. Navadno jih kar rujejo, a pri tem po-škodujejo korenine. Ako ni treba sadik daleč nositi, dobro jim je pustiti kepo zemlje, ktera se jih drži.

Na stalno mesto sadimo rastline s sadišnim klinom. Z njim naredimo namreč v zemljo navpično luknjo, v katero postavimo sadiko. S klinom pritrdimo potem zemljo od vseh strani k sadiki. Sadika naj pride v zemljo ne-koliko milimetrov globoče, nego je poprej rasla, to so-sebno velja za ohrovt, zelje in kolerabe. Sadikam, ktere imajo srčno korenino, odščipnemo polovico te korenine. Kadar sadiš, pazi, da dobodo korenine naravno lego, ne pa, kakor je mnogokrat videti, da so zavite in molijo iz zemlje ven. Rastlinam, ktere delajo veliko listja, odščipni pri sajenju polovico listov. Glej, da ne pride nič zemlje na srčne liste.

Vsajenim rastlinam prilij dobro, pa ne z močno gnojnico, ker ona več škoduje kakor koristi.

Sadike se hitreje prirastejo in bolje uspevajo, ako jih varujemo hude vročine in velikega mraza. V ta namen jih pokrivajo s preprostimi, iz vrbovja spletenimi koški, s cvetičniki ali pa s popirnatimi škarnicliji, kteri so na-mazani z oljem. Pod takim pokrivalom ne usihajo ob hudi opoldanski vročini nežne rastlinice, ob velikem mrazu (t. j. spomladi zjutraj) pa ne zmrzujejo. Tako po-krivanje pa ni v nobenem oziru potrata, ker se ti vsako sajenje obnese dobro, niti ni treba drugič ali celo tretjič podsajati, in rastline uspevajo tudi bolje. Taki koški ali škarnicliji trpe več let, ako ravnaš z njimi skrbno. Kadar ni mraza in vročine, ali kadar so rastline uže dovolj krepke, takrat seveda jim ni treba pokrivala.

Razne reči.

— Vpliv plesnivega kruha na domače živali. Skoraj povsod dajo plesniv kruh perutnini. To ni prav in se mnogo-krat zelo maščuje. Dasi je kruh sicer, če se poklada v majhnih deležih, prav dobra krma vsem domačim živalim, plesniv kruh ima celo strupena svojstva in je škodljiv, ker povzroča klanje, napenjanje, drisko i. t. d., ali pa vnetje in prisil prebavil in s tem smrt. Breje živali po plesnivem kruhu lahko izvržejo. Taka škodljiva svojstva imajo tudi plesnive lanene preše, ki tudi povzročajo vnetje želodca in črev. Kdor hoče plesniv kruh po-rabiti za krmo, naj ga prej skuha; s tem umori plesen, da ne škoduje več.

— O sadnem drevju, ki raste ob cestah. Nekteri sadno drevje radi sade ob cestah. Toda taka drevesa večkrat

poškodujejo nespametni ljudje ali pa tudi živina, ki se goni na pašo. Da bi takemu zlu kolikor toliko prišel v okon, iz-mislil si je neki strokovnjak nekaj, kar je zelo vredno posne-manja. Ko se namreč drevo obkoli, pribijejo naj se na one konce kolov, ki pridejo v zemljo, povprečno kosi lesa, vsled česar jih ni moči izvleči iz zemlje. Med drevesce in med kole naj se denojo šopi slame in drevo naj se potem trdno priveže h kolcem. To ne bo drevescu nič škodovalo, ker se slama sčasoma zmeči ter se drevescu uda. Da se drevesce prehitro ne posuši ali zaradi suše ne usahne, naj se mu steblo ovije z lubom gladkih lip. Da se pa zabrani pristop k drevesu, napravi naj se iz navadnega kolenja, ki leži ob cesti, $\frac{3}{4}$ metra visok suh zid v polkrogu, in sicer na nasprotni strani cest-nega jarka, ter naj se napolni s trnjem. Ogibala se bo de-potem drevesca gotovo vsaka žival, izvzemši koze.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 61. Trsni latnik je dobil neko bolezen, in sicer na lesu, kterega Vam pošljem v ogled. Kaka bolezen je to in kako se odpravi? (F. K. v P.)

Odgovor: Vaš latnik je napaden po neki vrsti uši, ktera se imenuje trsni kapar. Bulčice, ktere so na lesu, so lanske suhe samice, pod kterimi so jajca. Osnažite ves les te zalege, in če hočete še kaj več storiti, izmijte les z milnico ali pa z močno tobakovo vodo. Če trsni kapar ne nastopi v posebno veliki množini, tedaj se njega škodljivost niti ne pozna.

Vprašanje 62. Lansko leto je pri nas predaval dr. Kramer iz Celovca o sadjarstvu, pri kateri priliki smo mu opomnili, da je pri nas sadjarstvo nemogoče, kajti, ko drevesa rasto 3 do 6 let, pride čeznja rumena koža, pod njo se zarede črvi in koža postane raskava, kakršne sem Vam poslal kos. Ali je na tem zemlja vzrok, ker je sicer dobra, a zelo plitva, pod njo je pa šuta? Kaj je Vaše mnenje? (M. M. v Š.)

Odgovor: Poslani vzorec pač kaže, da Vaša plitva zemlja ni posebno prikladna sadnemu drevju, kajti najhujši sovražnik sadnemu drevju je šuta precej pod koreninami. Drevo na takem svetu le živetari, in ne more zoperstavljati se raznim sovražnikom; vsled vlažnega podnebja se na koži razmnožujejo lišaji, kajti te so tisto, kar Vi imenujete rumeno kožo. Ti lišaji so potem varno zavetišče razni zalegi, ki pozneje nadle-guje drevo. Izključeno pa zato vendar ni, da bi se tudi pri Vas ne dalo negovati sadjarstvo. Pred vsem je treba narediti ob saditvi drevja globoke in široke jame, ki se napolnijo z dobro prstjo, ter je treba vanje drevo tako visoko vsaditi, da raste na kupcu zemlje, ki je višji od sosednjega sveta. Drevje je potem treba pridno oskrbovati ter mu zlasti gnojiti, in sicer tako daleč na okrog, kakor segajo veje. Vsako jesen se pobeli deblo in ves stari les z apnom; ta prepreči zaploditev lišajev in naredi lubad zdravo in gladko.

Vprašanje 63. Ob katerem času je najbolj primerno škropiti ribez, da se zavaruje pred peronosporo? (A. V. v D.)

Odgovor: Gliva, ktera napada ribez, ni peronospora, temveč neka druga vrsta. Če škropljenje z modro galico po-maga proti nji na ribezu, ne vemo, a skusiti morete. Škropite prvokrat precej, ko ribez ozeleni, in potem ponavljajte škro-pljenje tolikokrat, da bo vse novo vzrastlo listje vedno po-škropljeno. V zadnjem času so prišli na Francozkem do za-ključka, da proti vsem gliviškim boleznim na rastlinah bolj nego modra galica pomaga žvepleni precipitat. Zanimali smo se za ta kemijski proizvod, a še nismo izvedeli, kje se dobi. Sicer Vam pa pripomnimo, da so pri nas ribezovi grmi zato tako klaverni, ker se jim slabo streže Grmičje živetarstvo in so zato bolj podvrženi raznim boleznim. Porezavajte stari les,

okopujte zemljo krog rastlin in dajte sem ter tja kaj gnoja, in videli bode, kako hvaležnega se Vam izkaže tudi ribez za to delo.

Vprašanje 64. Preteklo zimo mi je uničila krtica blizu 200 dreves, ker jim je korenine tako oglodala, da si ne opomorejo več. **Kako se krtica zatire?** (M. F. v Sv. J.)

Odgovor: Krtica ali voluhar je silno nevarna škodljivka ter se zatira s polaganjem zastrupljene jedi, najboljše korenja. Skušnja pa uči, da to ne hasne mnogo. Vrtnar koroške kmetijske družbe nam je pred leti pripovedoval, kako je on najuspešneje zatiral krtico, ko so mu odrekla uže vsa druga sredstva. Krtica živi pod zemljo in je zelo občutna za mráz in zračni preprih, zato pa ima konce svojih rogov, kateri se iztekajo nad zemljo, vedno pokrite s kupčki rahle prsti. Imenovani vrtnar je te majhne krtine odgrabel ter rove odkril, Krtici zoperni zračni preprih je žival privabil, da je prišla rove zapirat, a vrtnar se je postavil nekaj korakov od odprtih rogov s puško, nabito s šibrami, ter je čakal, če se prst kje premika. Če je to zapazil, vedel je, da je krtica blizu in vstrelil je vanjo. Tako je neki popolnoma zatrl krtico v svoji drevesnici. Pripomniti je, da krtice preganjajo druga drugo in da ima vsaka svoj okraj, na katerem pustoši in ne pusti druge blizu, zato je krtic prav za prav malo; narediti pa more uže ena veliko škodo. Pri načinu zatiranja, kterega smo popisali, je seveda potrebno veliko potrpljenje.

Vprašanje 65. Imam hruško, ktera vsako leto dobro rodi, a sadje je vse grintavo in razpokano. Zemlja je dobra in drevo je v zavetju. Kaj je temu vzrok in kako odpomči? (V. Č. v G.)

Odgovor: Grinte na sadju in razpoke dela gliva, ki se zlasti tam rada prijemlje, kjer zemlja ne prija dotični vrsti. So pa tudi hrušve vrste, katerih plod je podvržen tudi v prikladnem svetu tej bolezni. V tem, kakor v vsakem drugem slučaju, ni boljšega sredstva, kakor žveplanje. Prvikrat je treba žveplati precej, ko drevo odevete, ter naj se potem to delo ponavlja vsake štiri do šest tednov. Žveplano sadje ostane lepo, brez vseh marog in je izdatno trpežnejše. Žveplanje je seveda zvršljivo le na nizkem drevju, zato imajo v južnih Tirolah, kjer pridelujejo najlepše namizno sadje, samo nizkodebelno drevje, kajti tam žveplajo povprek vse jablane in hruške. Žvepla se s fino zmletim žveplom, kateri se po drevesu piha s posebnim mehom, kakeršne izdeluje v Ljubljani klepar Jos. Stadler.

Vprašanje 66. V naši občini je veliko črešnjevih drevec, na katerem se vedno bolj množe škodljivci, in sicer posebno neki zeleni črvi, ki lezejo na drevje, žro listje ter uničujejo cvetje. Listje pač vzraste novo, a drevo ne obrodí. Kako se zatiro ti škodljivci? (J. V. v O.)

Odgovor: Zeleni črv, ki dela škodo na črešnjem drevju, je zmrzlikarjeva gosenica. Metulj zmrzlikar se pokaže pozno jeseni in celo začetkom zime. Samec sedi po dnevu z razgrnjenimi krili na kakem debelu ali na tleh, zvečer pa leta okoli. Samica pa se napoti do najbližjega drevesa, zleze v vrh in za nekoliko dni začne na popke polagati posamična jajca, vseh skupaj čez dve sto. Spomladi se izvale iz teh jajec zelene gosenice, ki žro listje in pokončujejo cvetno popje. Če hočemo tega škodljivca zatreti, moramo samici zapreti pot na drevo. To pa dosežemo, ako okoli debela napravimo pas z mršesjim klejem, kterega mršes ne more prelezti, ker se na tem lepšem mazilu vjame, in s tem rešimo drevo škodljive zalege. Pas se naredi iz 10 cm širokega debelega popirja, se namaže s klejem in priveže okoli drevesa tako visoko, kakor je najbolj priročno. Pas naj se napravi uže v prvi polovici oktobra in naj ostane na drevesu najmanj dva meseca.

Vprašanje 67. Imam sod vina, ki je lepo čist, a ima nekoliko duha po plesnobi. Ali pride ta duh od sode in ali se da odpraviti? (B. na R.)

Odgovor: Duh po plesnobi pride od slabe posode. Če ta duh še ni močen, se da odpraviti s finim namiznim oljem. Vlije se nekaj kilogramov tega olja v vino ter se prav dobro zmeša. Olje potegne duh po plesnobi naše, pride potem na vrh, od koder se more posneti. Olju se prav nič ne pozna in je za vsako rabo.

Vprašanje 68. Ali se res more rabiti za primes k bakreni galici, kadar se škrope trte, soda mesto apna? (F. T. v K.)

Odgovor: V našem listu smo uže poročali, da se more rabiti mesto apna soda. Dobra stran te zmesi je snažnost, kajti tekočina je popolnoma čista in se škropilnica nikdar ne zamaši, a ta dobra stran nikdar ne odtehta njenih slabih strani. Sodina zmes se prav slabo drži na listju; ker je na njem skoraj brezbarvna, se ne vidi, kje se je škropilo (in to je zelo važno), in slednjič je precej dražja, kajti na vsak kilogram galice je treba vzeti 1 $\frac{1}{4}$ kg sode, ki je precej dražja kakor apno.

Vprašanje 69. Kako se ozdravi driska sesajočih prascev, oziroma uže odstavljenih? (L. P. v D.)

Odgovor: Driska prasičkov je dvojna, in sicer pride ena od nepravilno krmiljene svinje, druga je pa kužna. Prva se zdravi s premembo krme, zlasti je pa pridno treba snažiti korita, ker iz njih pride svinji v želodec polno nesnage, t. j. pokvarjene, gnile in skisane krme, ter dá mleku driskajočo lastnost. Kužni driski prasičev dandanes ne vemo še pravega vzroka; ona je jako nevarna, če se vtepe v kak hlev, in je skoraj neozdravna. Da se kužna driska prepreči, paziti je treba na največjo snago ter skrbeti za suho in toplo ležišče ter za dober zrak v svinjaku. Če prasički morejo sploh še jesti, daje naj se jim na posnetem mleku kuhan riž.

Vprašanje 70. S katerim zdravju neškodljivim sredstvom se v nenapolnjenih sodih, ki so na pipi, zabrani tvorjenje kana ali birse? (K. J. v S.)

Odgovor: Najpriprostejše sredstvo je in ostane zažveplanje, ktero zdravju ni prav nič škodljivo, če se vrši pravilno in v toliki meri, da v vino ne pride preveč žveplene sokislne, ki bi povzročala glavobol. Kan se tvori, če vino pride v dotiko z zrakom; zato se da kan preprečiti, če se vino zapre, da zrak ne more do njega. Ker se sodu, ki je na pipi, ne sme voha zabiti, rabijo sredstva, ki povračje vina branijo dotike z zrakom. Taka sredstva so prav fini vinski cvet (špirit) ali pa fino namizno olje. Vinski cvet se prav varno in počasi vlije na vino; ker je lažji nego to, plava po vrhu in ne dopušča zraku pristopa k vinu. Vinski cvet pa hitro izpuhteva, zato ga je večkrat treba nadomestiti. Pri tem pa ni moči zabraniti, da bi se slednjič ne zmešalo nekaj špirta z vinom, kateri mu da žgoč okus. Boljše je fino namizno olje, ki ravno tako varuje pred zrakom, pa se ne pomeša z vinom in ostane vedno rabno.

Gospodarske novice.

* † **Gospod dr. Jernej Zupaneč**, c. kr. notar, vitez Frano-Jozefovega reda, posestnik, itd., itd. ter 38 let ud naše družbe, je umrl 10. dne t. m. v Ljubljani. Naj v miru počiva blagi mož! — 10. dne t. m. je tudi umrl gospod **Ivan Hribar**, c. kr. poštar in posestnik v Kranjski Gori ter 16 let družbin ud. Naj počiva v miru!

* **Konjerejski odsek** naše družbe je imel 6. dne t. m. sejo, pri kateri je sklenil pristopiti kot ud k dunajskemu društvu za dirke v trab, ker c. kr. kmetijsko ministerstvo to zahteva in le s tem pogojem daje podpore za dirke. — Dalje je odsek razpravljajal nova določila za premovanja konj, ki postanejo veljavna za l. 1899., ter je ukrenil nasvetovati c. kr. kmetij-

skemu ministerstvu primarne spremembe, ktere so potrebne za našo deželo.

* **Izvirnega ruskega lanenega semena** ima družba še nekaj v zalogi in pozivlje vse tiste, ki ga še žele, naj se precej zglase.

* **Modro galico** oddaja družba udom po 23 kr. kilogram, torej za $\frac{1}{2}$ kr. ceneje kakor jo je sama kupila. Voznino za galico plača družba, oziroma vis. deželni odbor, le podružnicam; zato opozarjamo gg ude, da bodo ceneje shajali, ako naroče galico skupno potom podružnic. Za neude velja galica 25 kr. kilogram. Opozarjamo, naj si vsakdo priskrbi galico pravočasno, kajti cena ji hitro raste in družba bo mogla le toliko časa posrečiti, dokler bo kaj zaloge. Družba je vsega skupaj kupila 10 vagonov galice.

* **Trtne škropilnice** iz bakrene ploščevine oddaja družba udom, dokler je kaj zaloge, po 8 gl. komad z zabojem vred.

* **Plemene prasce jorkširske pasme** bo oddajala naša družba to pomlad na podlogi razpisa v današnji številki, in sicer po redu, kakor se kdo zgleda. Pristavimo, da je uže sedaj mnogo naročnikov zapisanih. Cena za par se je nastavila na 20 gl., ker so se te živali sploh podražile in toliko stoji tudi par domačih prasičkov.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Seja glavnega odbora 6. dne aprila 1897.

Seji je predsedoval družbin predsednik, gosp. ces. svetnik Ivan Murnik, navzoči so bili: podpredsednik, g. Frančišek Povše, in odborniki gg. Folakovski, Goll, baron Lazarini, Lenarčič, Rohrman, Šiška, Witschl, Žirovnik ter tajnik Pirc.

Na podlogi došlih prošenj je glavni odbor določil razdelitev plemenitih bikov pingavske pasme.

Odbor je sklenil prirediti priprave, da se s 1. julijem t. l. otvori kmetijsko kemijsko preskušališče. Uradni naslov temu zavodu bo: „Kemijsko preskušališče c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani“. Za voditelja zavodu je odbor imenoval dr. E. Kramerja, vodjo enakega zavoda v Celovcu, kateri nastopi službo 1. dne maja t. l. na podlogi pogodbe.

Sklenilo se je kupiti za nadrobno razprodajo 70 vagonov Tomásove žlindre in prevzeti od karteliranih tvornic izključno zalogo za Kranjsko. Na predlog gosp. podpredsednika Povšeta se je naročilo tajniku, naj razjasni v „Kmetovalcu“, zakaj je taka zaloga potrebna in da je družba tudi preteklo leto oddajala to gnojilo nedružabnikom po tvorniški ceni, družabnikom pa po nižani ceni, ker je bilo mogoče nedostatek pokriti iz druge zaloge.

Sklepanje o pristopu k avstrijskemu osrednjemu odboru za varstvo gospodarskih interesov ob sklepanju trgovinskih pogodb se je začasno odložilo.

Odbor je začasno potrdil ustanovitev novih podružnic na Lancovem, na Dobravi, v Ljubnem, v Žabnici in Spodnji Idriji.

Glede znižanja carine za zaklane prasiče, ki se uvažajo iz Srbije, je odbor ukrenil dati protizjavo.

Vseled poziva vis. deželnega odbora naj družbin odbor stavi nasvete in predloge zaradi ustanovitve kmetijske šole na Gorenjskem, je odbor sklenil to zadevo razmotrivati v posebni seji.

Glavni odbor je imenoval svojim zastopnikom v enketi, ki se bo posvetovala o zakonu za zlaganje zemljišč, gg. barona Lazarinija ter tajnika Pirc.

Na vprašanje vis. deželnega odbora, ktero goveje pleme bi bilo umestno za nadomestitev švicke živine na kranjski kmetijski šoli v Grmu, je odbor sklenil priporočati pingavsko pleme ter je naročil tajniku, naj ta nasvet obširno utemelji.

Zaradi pozne ure se je posvetovanje prekinilo ter preložilo na prihodnjo sejo. Končno so se sprejeli za nove ude gg.:

Jenko Frančišek, posestnik na Bregu; Košar Josip, posestnik in trgovec v Travniku; Robič Josip, posestnik v Kranjski Gori; Špendar Janez, posestnik in mizar na Zgornji Dobravi; Pegam Anton, posestnik na Mišadih; Sitar Peter, posestnik na Mišadih; Bohinjec Josip, posestnik na Mišadih; Šoberl Simon, posestnik na Mišadih; Šoberl Gašper, posestnik na Mišadih; Bohinjec Martin, posestnik na Mišadih; Fajfar Jurij, posestnik na Dobravi; Stular Frančišek, posestnik v Prezrenjah; Pavlin Janez, posestnik v Malem Naklu; Ažman Frančišek, posestnik na Pivki; Lampret Josip, posestnik v Komaniji; Fink Josip, župan in posestnik v Šalkovi Vasi; Mastnjak Andrej, posestnik v Špitaliču; Šček Josip, posestnik v Mančah; Becela Anton, posestnik v Gor. Vrhu; Trošt Ferdinand, posestnik v Podbregu; Žgur Ivan, posestnik v Porečah; Nabrgoj Frančišek, posestnik v Podgriču; Vitez Frančišek, posestnik, v Vrabčah; Zupančič Frančišek, učitelj na Radovici; Vukšinič Martin, posestnik v Čurilsh; Kremesec Mik, posestnik v Rozalnicah; Kamenšek Josip, posestnik v Štrekljencu; Župnek Frančišek, c. kr. okr. komisar in c. kr. krajni komisar za agrarne operacije v Ljubljani; Miklavčič Frančišek, mlinar in posestnik v Podnartu; Pegam Simon, posestnik na Zgornji Dobravi; Kapus Josip, posestnik in kovač na Jesenicah; Tkavc Josip, posestnik v Javorniku; Štritar Andrej, posestnik v Sv. Križu; Janša Josip, posestnik na Koritnem; Klopčič Anton, posestnik v Vrhpolju; Draxler Jakob, c. kr. okr. tajnik v Kamniku; Nabrgoj Vekoslav, posestnik v Proseku; Škof Lorenc, posestnik v Podgori; Počkaj Anton, posestnik v Harijah; Prosen Mihael, posestnik v Vrbici; Novak Mihael, v Mali Bukovici; Fidel Anton, posestnik v Novi Sušici; Penko Josip, posestnik v Novi Sušici; Požar Andrej, posestnik v Novi Sušici; Žagar Anton, posestnik v Novi Sušici; Požar Anton, posestnik, v Novi Sušici; Kapel Andrej, posestnik v Novi Sušici; Požar Frančišek, posestnik v Novi Sušici; Gušelj Matija, posestnik v Neverkah; Kranjec Jakob, posestnik v Neverkah; Dolgan Josip, posestnik v Stari Sušici; Vidigoj Mihael, posestnik v Stari Sušici; Čepek Štefan, posestnik v Gor. Košani; Bobek Josip, posestnik v Novi Sušici; Pogačnik Janez, posestnik na Breznici; Oblak Anton, posestnik v Gradišču; Kogovšek Pavel, posestnik v Sovri; Bje Anton, suknostrižec in posestnik na Glincah; Medja Janez, posestnik v Zagorici; Merkelj Alojzij, posestnik v Srednjem Vrhu; Arselin Avgust, učitelj v Ljubnem; Crenkelj Alojzij, posestnik v Ljubnem; Pezdich Anton, posestnik in mizar v Ljubnem; Pogačnik Frančišek, gostilničar v Ljubnem; Marčun Frančišek, posestnik v Ljubnem; Rant Josip, posestnik v Ljubnem; Ambrožič Jakob, posestnik v Ljubnem; Ambrožič Josip, posestnik in gostilničar v Ljubnem; Skorčič Ivan, posestnik v Ljubnem; Papler Ivan, posestnik v Ljubnem; Kocijančič Anton, umir. stražmojster v Ljubnem; Markelj Janez, posestnik v Ljubnem; Fajfar Alojzij, posestnik v Ljubnem; Praprotnik Ivan, posestnik v Ljubnem; Rozman Ivan, posestnik v Ljubnem; Vovk Matevž, posestnik v Ljubnem; Fajfar Frančišek, posestnik v Ljubnem; Zupančič Josip, posestnik v Posavcu; Snedec Ivan, posestnik v Posavcu; Tavčar Luka, posestnik v Posavcu; Kokalj Pavel, posest. v Posavcu; Švigelj Gašper, posest. v Dulah; Keršič Frančiška, posestnica v Trbojah; Žerjov Gregor, c. kr. okr. sodnik v pok. v Ljubljani; Leben Mihael, posestnik v Strahinju; Grad Janez, posestnik v Boričevem; Koprivnikar Frančišek, mlinar v Šmartnu pri Litiji; Petelin Martin, c. kr. profesor v Ljubljani; Burkhardt Jurij, vodja plinove tvornice v Ljubljani; Morel Anton, posestnik v Mali Pristavi; Filipčič Andrej, posestnik v Mali Pristavi; Dekleva Matija, posestnik v Mali Pristavi; Krstnik Neža, posestnica v Dolnjem Stenjevcu; Zvoljšak Frančišek, posestnik na Svetju; Bončar Egidij, hišni posestnik in pekovski mojster v Ljubljani; Sterle Frančišek, posestnik v Podcerkvi; Hafnar Janko, v. Matavžev, posestnik v Žabnici; Šifrer Frančišek, posestnik v Žabnici; Logonder Josip, v. Jergo, posestnik v Žabnici; Hafnar Frančišek, v. Povlec, posestnik v Žabnici; Šifrer Anton, v. Jamnik, posestnik v Žabnici; Pokorn Janez, v. Pahul, posestnik v

Žabnici; Oman Janez, v. Levec, posestnik v Žabnici; Šifrer Janez, v. Bolcel, posestnik v Žabnici; Kuralt Francišek, v. Jernač, posestnik v Žabnici; Šifrer Janez, v. Maticelj, posestnik v Žabnici; Cegnar Anton, v. Kutin, posestnik v Žabnici; Dolinar Gašper, v. Sluga, posestnik v Žabnici; Oman Janez, v. Fik, posestnik v Žabnici; Kuralt Janez, v. Črne, posestnik v Žabnici; Pokorn Micika, posestnica v Žabnici; Müller Urban, v. Polenc, posestnik v Žabnici; Jugovec Francišek, v. Bajžel, posestnik v Žabnici; Hafnar Vencel, posestnik v Žabnici; Hafnar Matija, posestnik v Dorfarjih; Hafnar Andrej, posestnik pri Sv. Duhu; Logonder Martin, v. Virmel, posestnik v Stari Loki; Rozman Anton, posestnik v Formah; Jenko Peter, posestnik v Šutni; Oman Francišek, vulgo Jamnik, posestnik v Dorfarjih; Šifrer Francišek, v. Gregorec, posestnik v Žabnici; Porenta Martin, v. Benda, posestnik v Spod. Bitnjah; Ferjan Leopold, učitelj v Žabnici; Albrecht Janez, župan v Hotederšici; Nagode Janez, posestnik v Hotederšici; Vavken Janez, posestnik v Hotederšici; Petkovšek Valentin, posestnik v Ravniku; Korenč Janez, posestnik v Ravniku; Korenč Francišek, posestnik v Ravniku; Tomažin Francišek, posestnik v Novem Svetu; Menard Anton, posestnik v Novem Svetu; Nagode Francišek; posestnik v Hotederšici; Pišlar Andrej, posestnik v Žiberšah; Petkovšek Isnez, posestnik v Hotederšici; Petrovčič Janez, posestnik v Hotederšici; Albrecht Francišek, posestnik v Hotederšici; Nagode Matevž, posestnik v Ravniku; Šemrov Janez, posestnik v Hotederšici; Kranjec Ivan, posestnik in trgovec v Borovnici; Šuštaršič Anton, posestnik in gostilničar v Lancovem; Ažman Francišek, posestnik v Spod. Lipnici; Rozman Mihael, posestnik v Spod. Lipnici; Dežman Valentin, posestnik v Lancovem; Stihel Janez, posestnik v Spodnji Lipnici; Bohinjec Matija, posestnik v Lancovem; Kunčič Ivan, posestnik in žagar v Kojnici; Kunčič Marjeta, posestnica v Selcih; Kunčič Francišek, žagar v Žagi; Korošin Ivan, c. kr. merosodec v Radovljici; Zupanec Šimen, posestnik v Lancovem; Dežman Ivan, posestnik v Lancovem; Hrovat Andrej, posestnik v Voščah; Poznik Matija, posestnik v Voščah; Kozelj Matej, posestnik v Spod. Lipnici; Grile Peter, posestnik v Spod. Lipnici; Dežman Ivan, posestnik v Zgor. Lipnici; Markelj Josip, posestnik v Selci; Grile Janez, posestnik v Selci; Mulej Lovro, posestnik v Spodnji Lipnici; Pesjak Martin, posestnik v Voščah; Lavrenčič Alojzij, posestnik na Vrhpolju; Kranjec Pavel, posestnik na Vrhpolju; Zupančič Francišek, učitelj na Radovici; Cerovšek Janez, posestnik v Dolnjem Apleniku; Kovač Ivan, c. kr. rač. revident pri rač. oddelku c. kr. finančnega ravnateljstva v Ljubljani; Jevnikar Andrej, posestnik v Vodmatu; Bolaffio Jakob, trgovec in posestnik v Ajdovščini; Ambrožič Matija, posestnik v Sanaboru; Nagode Janez, posestnik v Ravniku; Petrovčič Francišek, posestnik v Hotederšici; Kobal Francišek, posest. v Blekovi Vasi; Juvan Francišek, kaplan v Logatcu; Prezelj Francišek, posest. in trgovec v Malem Mengšu.

Razglas

o oddaji plemenih prasičkov jorkširske (velike bele angleške) pasme.

Podpisani odbor bode oddajal, kakor doslej, tako tudi odslej plemenske mladiče jorkširskega prasičjega plemena pod nastopnimi pogoji:

- 1.) Prasički se oddajajo po 10 in tudi več tednov stari, in sicer kakeršne starosti se dobe.
- 2.) Cena prasičkom je po 10 gold.; te cene so za polovico nižje, kakor jih plača družba
- 3.) Oddajajo se ali sami mrjaščeki, ali pa svinjca z mrjaščekom vred.
- 4.) Kdor dobi prasiče, se mora zavézati:
 - a) da jih obdrži za pleme, dokler so sposobni;
 - b) da naznani odboru, kadar jih neha imeti za pleme;
 - c) da bo pripuščal mrjasca tudi k svinjam drugih gospodarjev.

Došle prošnje bo odbor reševal po vrsti, kakor bodo dohajale, in sicer vselej takrat, kadar dabi takih plemenih prasičkov, ki seveda niso vedno v zadostnem številu na razpolaganje.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, 15. dne aprila 1898.

Ivan Murnik s. r.,
predsednik.

Gustav Piro s. r.,
tajnik.

Št. 4725.

Razglas.

C. kr. namestništvo v Lincen je z ozirom na to, da je svinjska kuga zdaj na Kranjskem omejena na oba politična okraja Kočevje in Krško, z razglasom s 25. dne marcija 1898. l. 4804, dotlej, dokler se ne ukaže drugače, dopustilo uvažati žive klavne prasiče iz vse vojvodine Kranjske na Zgornje Avstrijsko od 1. dne aprila t. l. dalje, izvzemši oba politična okraja Kočevje in Krško.

Uvažanje trgovinskih prasičev (mladih odstavljenih, še neubrejenih prasic, Laufer) pa je, kakor doslej, iz vse Kranjske prepovedano.

Prestopki te odredbe, s katero so razveljavljena določila razglasa omenjenega namestništva z 8. dne maja 1896. l., št. 8017., se kaznujejo po določilih § 45. zakona s 24. dne maja 1882. l., drž. zak. št. 51. To se daje na občno znanje.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 30. dne marcija 1898.

Št. 5061.

Razglas.

C. kr. spodnjeavstrijsko namestništvo je z ozirom na zdanje stanje svinjske kuge na Kranjskem svoj razglas z 10. dne junija 1896. l., št. 56 224., razveljavilo ter v ta namen, da se ne zanese ta kuga iz Kranjske na Spodnje Avstrijsko, potrebne prepoved uvažanja trgovinskih prasičev na Spodnje Avstrijsko omejilo na politične okraje Postojna, Kočevje, Krško, Rudolfov in Črnomelj.

To se razglša vsled dopisa zgoraj navedenega c. kr. namestništva z 2. dne t. m., št. 30.202., s pristavkom, da ta predpis stopi v veljavnost

7. dne aprila 1898. l.

in da se bodo njegovi prestopki kaznovali po državnem zakonu s 24. dne maja 1882. l., št. 51.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 5. dne aprila 1898.

Listnoca uredništva.

F. R. v M. Za dobro jedilno žlico klajnega apna zadošča na dan za tako svinjo kakor je Vaša

F. G. v L. Mi s premislekom uničujemo izmečke iz drevnice, ker saditev takega drevja ni nikomur na korist. Pаметен človek sploh ne mara za tako drevje, tisti pa, kateri bi je vender vzel, je bolj ali manj zanikarnik; on tako, samo na sebi malo vredno drevo zanikarno vsadi in je potem prepusti v oskrbo ljubemu Bogu. Ker pa drevo noče rasti, ni on vzrok, marveč tisti, kateri mu je je dal. Takega očitania pa mi nočemo in menimo, da z našim postopanjem le koristimo sadjarstvu.

K. A. v R. Obrnite se do kakega odvetnika, kajti naš svet Vam o taki kočljivi zadevi ne more in ne sme biti merodajen.

J. Ž. v C. Nelicencevan bik se tudi brezplačno ne sme spuščati na tuje krave. Ovadite dotičnika okrajnemu glavarstvu!

T. G. v S. Obrnite se s prošnjo na deželni odbor za deželno in državno podporo, ker je podpora za taka zboljševalna dela zagotovljena. Del stroškov bode morala seveda nositi občina, oziroma prizadeti občani.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Saveljevih ulicah šte. 3.

Št. 7.

V Ljubljani, 15. aprila 1898.

Leto XV.

Tržne cene.

Deželni pridelki:

V Ljubljani, 15. aprila 1898. (Izvirno poročilo.)

Semena: Domača detelja novo blago gld. 30.— kr. do gld. 35.— kr.; nemška detelja (Lucerna) gld. 45.— kr. do gld. 55.— kr.; gorenjska repa gld. 30.— kr.; laneno seme, domače ozimno gld. 11.25 kr.; konopno seme gld. 11.— kr. do gld. 11.25 kr.; kuminovo seme gld. 25.— kr. do gld. 26.50 kr.

Fižol: Rudeči ribniški gld. 8.— kr.; urdeči Hrvat gl. 8.— kr.; prepeličar (koks) gld. 11.50 kr. (Vse cene semen in fižola veljajo za 100 kg čistenežnega blaga, kakor ga kmetovalci pripeljejo na prodaj i. s. novo blago.)

Suhe češnje: v dimu sušene gld. 16.— kr. do gld. 16.50 kr. brez dima sušene gld. 18.— kr. do gld. 22.— kr.

Orehi domači: gld. 22.— kr. do gld. 24.— kr.

Ječice nove: gld. 3.50 kr. do gld. 4.50 kr. za 100 klgr.

Med: od gld. 27.— kr. do gld. 28.— kr.

Kože: Goveje, težke nad 40 kg po gld. 33.— kr. do gld. 34.— kr.

„ težke od 30 do 40 kg „ „ 27.— „ „ 28.— „

„ lahke „ „ 28.— „ „ 29.— „

(Te cene veljajo za 100 kg in sicer za kože izdelane po tukajšnjih običajih z rogovi vred. Bikove kože po 25 kr. klgr.)

Telečje kože: 50 kr. za kg.

Kozličeve kože po gld. —.60 kr. do gld. —.70 kr.

Svinjske kože: Čiste, brez napak 35 kr. za kg.

Druge vrste 20 do 23 „ „ „

Kože lisic po gld. 3.50 do 3.50

„ kun „ „ 9.— „ 10.—

„ dihurjev „ „ 2.50 „ 3.—

„ vidr „ „ 9.— „ 10.—

Kože zajcev po 14 do 15 gld. za 100 komadov.

Pepelika (potoši) po gld. 16.— 100 kg.

Žito:

V Ljubljani, 13. aprila 1898. Pšenica gld. 13.40 kr., rž gld. 9.50 kr., ječmen gld. 8.— kr., oves gld. 7.80 kr., ajda gld. 9.80 kr., proso gld. 7.30 kr., turšica gld. 6.60 kr., leča gld. 15.— kr., grah gld. 14.— kr., fižol gld. 12.— kr., seno gld. 1.78 kr., slama gld. 1.78 kr. (Vse cene veljajo za 100 klgr.)

Na Dunaji, 14. aprila 1898. Pšenica gld. 12.56 kr., rž gld. 9.02 kr., ječmen gld. 8.75 kr., oves gld., 7.36 kr., turšica gld. 5.58 kr. (Vse cene veljajo za 100 kilogramov.)

V Budapešti, 14. aprila 1898. Pšenica gld. 12.55 kr. turšica gld. 5.28 kr., oves gld. 7.05.

Hiša

z vrtom, 2 njive in eden gojzd se takoj proda
v Kranji hiš-št. 165. (39—2)

Družbe sv. Cirila in Metoda kava

je izšla. Zaklopnicam v narodnih barvah po $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{10}$ kg vsebine in ovitkom je napis: „Kava družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“. Varstvena znamka je podobna sv. Cirila in Metoda. Blago je iz najboljšje cikoriije. Cene na drobno in debelo so iste, kakor vsaki drugi do sedaj rabljivi kavi.

Založnik te kave je

Ivan Jebačin, trgovec
v Ljubljani, Valvazorjev trg.

Rojakinje in rojaki! Sezite po tej domači kavi, razširjajte ž njo slovensko ime in podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda.

Osobito priporočamo našim častitim ženskim podružnicam družbe sv. Cirila in Metoda, naj v svoji obče priznani vnemi za narodovo korist delujejo v to, da bode leto obsorej rabila slehrna slovenska gospodinja le to izborna domačo kavo.

(43—1)

Notranjskim kmetovalcem

priporočam po nizkih cenah (37-2)

za pomladansko setev

travno in deteljno seme (garantirano, predenice prosto) ter razna druga poljska in vrtna semena, osobito seme orjaške pese „Mammuth“, „Oberndorfer“ in „Eckendorfer“, več vrst korenja, zelja, salate itd. Nadalje tudi ličeje (Raffiabast) drevesno smolo in razne druge stvari za vrtnarstvo.

ANTON DITRICH,
trgovec v Postojini.

Oddaja ruskega lanenega semena.

Podpisana družba bo oddajala tudi to leto pravo rusko laneno seme in sicer

kilogram po 14 kr.

Naročniki naj se takoj oglase pri podpisani družbi ter naj prilože aro in naznanijo zadnjo železniško postajo. (3-6)

C. kr. kmetijska družba v Ljubljani.

Važno za kmetijstvo!

je:

Redilna štupa za kuretino,
edino koristna za kokoši, purane, race in gosi. Pospešuje rast mesa in maščobe, kakor tudi množi valjenje jajec.
1 zavoje z navodilom 25 kr.
5 zavojev samo 1 gld.

Redilna štupa za prašiče.
Najboljše varstveno in dijetetično redilno sredstvo za prašiče.
1 zavoje z rabilnim navodilom 25 kr., 5 zavojev samo 1 gld.

Redilna štupa za živino,
za konje, rogato živino in ovce i. t. d.
Skoro vže 40 let z najboljšim vspehom malo da ne po vseh hlevih v rabi, ako živina ne mara jesti, dalje zboljšuje mleko.
Zavoje z rabilnim navodilom 50 kr., 5 zavojev samo 2 gld.

Vsa ta našeta sredstva se dobijo: (44-1)

v apoteki Trnkócz-ya v Ljubljani zraven rotovža
in se vsak dan s prvo pošto razpošiljajo.

Da se preprečijo vse prevare, imam odslej to oblastveno registrovano varstveno znamko.

Jedino pristen Balsam

(Tinctura balsamica)

dobavlja na debelo in na drobno samo oblastveno koncesijonirana in trgovinskodno protokolirana

tovarna balzama

lekarnarja

A. Thierry-ja

v Pregradi pri Rogatcu.

Pristen samo s to trg. sodno registrovano zeleno varstveno znamko.

Celotna priprava mojega balzama stoji pod zakonitim varstvom vzorcev.

Najstarejše, najpreizkušnejše, najcenejše in najreelnejše ljudsko domače zdravilo za prsne in pljučne boli, kašelj, izmečke, krč v želodcu, manjkanje slasti, slab okus, slabo dišečo sapo, kolcanje, zgago, vetrove, zaprtost telesa itd., za notranjo in vnanjo porabo proti zobobolu, gnitju v ustih, ozeblini, opeklinami itd.

Kjer ni nobene zaloge, naroči se naravnost z naslovom:

Tovarna balzama lekarnarja A. Thierry v Pregradi pri Rogatcu.

Cena franko za vsako poštno postajo Avstro-Ogersko je z zabojem vred:

12 malih ali 6 dvojnih steklenic 4 krone,
60 „ „ 30 „ „ „ „ „ 13 kron.

V Bosno in Hercegovino 30 kr. več.

Ponarejalce in posnemalce, kakor tudi prodajalce takih falsifikatov bodem na podlagi zakona za varstvo znamk strogo (47-2) preganjal sodnim potom. (8)

**Lekarna
angela varuha
Schulzengel-Apotheke**

**des A. THIERRY in
PREGRADA**

listom in zavojem itd. za 2 lončka 3 krone 40 vin.

Svarim pred nakupovanjem neučinkujočih ponarejanj in prosim natanko na to paziti, da je na vsakem lončku vžgana zgornja varstvena znamka in firma „Schulzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada“. Vsak lonček mora biti zavrt v navodilo za uporabo, katero ima to varstveno znamko — Ponarejalce in posnemalce mojega jedino pristnega centifolijskega mazila bodem na podlagi zakona za varstvo znamk strogo preganjal; isto tako prodajalce falsifikatov. Kjer ni nobene zaloge, naroči se naravnost z naslovom:

Lekarna angela varuha in tovarna balzama A. Thierry v Pregradi pri Rogatcu.

Razpošilja se brezizjemno le proti poprejšnjemu nakazu ali proti povzetju zneska.

Jedino pristno Centifolijsko mazilo

(balzamsko mazilo iz rože centifolia).

Najkrepkejšo vlažno mazilo sedanjosti. Velike antiseptične vrednosti. Posebno vnetji nasprotnega učinka. Pri vseh še tako starih vnanjih bolih, škodah in ranah gotov vspeh, — vsaj najmanj zboljšanje in olajšanje bolečin prouzrojoče.

Manj nego dve škatlici se ne razpošiljati; razpošilja se jedino le proti poprejšnjemu nakazu ali proti povzetju zneska. Cena s poštino, voznim

PRISTEN

Cena zavoja 25 kr. (50 vinarjev)
vsečina 500 gramov.

V svojo lastno korist naj zahtevajo in jemljejo kupovalci le take izvirne zavoje.

(1-6)

JOSIP LEUZ

trgovec

v Ljubljani, Reseljnova cesta

kupuje in prodaja zgodnji rožni krompir; nadalje prodaja vsakovrstni semenski krompir kakor: pravi češki onejldovec, ogerski „Imperator“ potem „Schneeflock“, pravi ribniški in angleški rumeni krompir, kakor tudi izvrstno jedilno čebulo in mali okrogli čebulček za saditi. — Tudi kupuje drevesen ali plućen mah in pa črno in belo čmeriko.

(13-6)

Jajca za valjenje

od plemenitih kur (23-5)

prodaja Ivan Kranjc, veleposestnik v Št. Ilju pošta Velenje na Štajerskem in sicer:

Brahma eno po 10 kr., plymouth rocks po 15 kr., houdan po 20 kr., domači fazan po 25 kr., kokinkina rumene po 25 kr., pegatke po 15 kr., domače štajerske kure po 10 kr. in dorking po 20 kr.

Deteljno seme.

Ker je podpisana družba prepričana, da se je obraniti predenice (žide) v detelji le tedaj, ako se seje čisto seme nkretila je posredovati tudi letos svojim udom nakup zanesljivega detelnega semena.

Tisti udje, ki hočejo tedaj tako seme, naroče naj ga pri podpisani družbi, ter naj prilože vsaj polovico zneska. Družba naročila bode le toliko semena, kolikor bo naročenega.

Naročeno seme je pregledano od c. kr. pregledovalne postaje na Dunaji,

1 klgr. prave francoske lucerne (nemške ali večne detelje) stoji 55 kr., 1 klgr. debeložrnate domače t. j. štajerske, rudeče detelje stoji 50 kr. Naročila se sprejemajo samo od udov.

Vreče in vožnji listi se ne zaračunajo.

Opomnja. Cene postavljene so tako nizko, da cenejši ni mogoče dati »poštenega« semena »brez predenice«. Ker je ponujano seme dvakrat čisteno in le odbrano debelo seme, zadostuje polovica semena v primeri s drugim cenim a slabim semenom, zato je kupec tega semena na vsak način na dobičku. Naročila je prijaviti

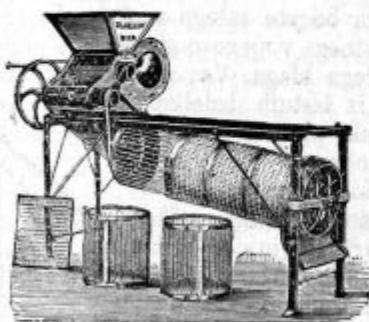
(2-7)

o. kr. kmetijski družbi kranjski v Ljubljani.

Vnovič znižane cene!

Vse stroje za poljedelstvo.

Vnovič znižane cene!

Zastopniki se iščejo.

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo. Skropilnice proti peronospori, poboljšani sestav Vermorelov. Mlatilnice, mlinci za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav, (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč kakor hidravlične [vodovodne] preše).

Slamozreznice jako lahko za goniti in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi (11-7)

IG. HELLER na Dunaju

II., Praterstrasse 49.

Zastopniki se iščejo.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!

Mala naznanila.

Vsak ud e. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tikajočo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presežati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak natis. Neudje plačajo za objave med „Malimi naznanili“ po 5 kr. za vsako vrsto in vsak natis. Denar je naprej poslati.

500 kg rudečega ribniškega fižola, lepo zbrano blago, za seme, cena po dogovoru, ima naprodaj. Janez Škrabec v Krovachi št. 14. pošta Ribnica. (44)

Vsakovrstna lanska in starejša naravna istrska in dolenska vina (cviček), kakor tudi pristno vinsko žganje iz Prosekarjevih tropin in vsakovrstna druga žganja ima vedno v zalogi J. C. Röger, trgovec v Ljubljani, Žitni trg št. 2. (51)

Med, pitanec, po 48 kr. kilogram ima naprodaj Valentin Selan, čebelar in posestnik na Trati, pošta Cerklje, Gorenjsko. (58)

100 stotov sena po nizki ceni je naprodaj v farovžu na Dobrovi pri Ljubljani. (63)

Krompir, „Agnelli-jev biser“, katerega ne napade rja, je dober in zelo rodovit; prodaja po 8 gld. 100 kg, manj ko 5 kg se ne razpošilja. — **Jajca** za valjenje, od belih kokoši (Langshan), po 15 kr. eno. — **Med** izmetan, naravno čist, zanesljiv pitanec, po 50 kr. kilogram prodaja Janez Stele, posestnik v Zalogu pod Ljubljano. (64)

Umetni gnoj za trte ima v zalogi po 8 gld. 80 kr. 100 kg, pri večemu odjemu tudi nekaj ceneje., Vencelj Arko, trgovec v Vipavi, ravno tam dobi se tudi vse špecerijsko in manufakturno blago po nizki ceni. (65)

V drevesnici kmetijske podružnice v Cerknici je za prodati 250 parmen in 250 cidrovk, po 5 do 6 let stare, visokodebelne in lepo ravno zraščene, po 25 kr. komad. Kdor želi kaj kupiti, naj se v kratkem oglasi. (66)

Posestvo naprodaj. Svojo kupljeno kmečko hišo, ki stoji blizu mojega novo zidanega poslopja na Okroglem pri Kranji, bi rad prodal. Hiša je trdno zidana in ima 5 prostorov. Veža in ena shramba sti obokani. Oddal bi kupcu primeren kos sadnega vrta, nekaj gozda, eno njivo in toliko zemlje, da bi se redila lahko ena krava. To posestvo bi utegnulo gledé na razmere in potrebnost tega kraja kar najbolje ugajati kakemu obrtniku. Pisma prosim naslovom: Tomo Zupan v Ljubljani. (67)

Lepega pristnega ribniškega fižola za seme ima naprodaj po nizki ceni Jakob Lavrenčič, trgovec in posestnik v Sodražici pri Ribnici. (68)

Krompir „Agnelli-jev biser“ prodaja po 6 gld. 100 kg. Za pristnost se jamči. Anton Avšič posestnik v Zalogu pod Ljubljano. (69)

Jajca za valjenje od kokoši „Plymouth rocks“ po 10 kr. komad ima na prodaj Franc Štrukelj v Guncjah št. 11., pošta Št. Vid pri Ljubljani. (70)

Bika plemenjaka, rudeče pisanega, 22 mesecev star, jako lep, prodaja Jurij Plevel, posestnik na Klancu, pošta Komenda pri Kamniku. (71)

Bika 1½ leto starega, čistokrvnega belanca, ima na prodaj Ivan Božič v Podragi pri Vipavi. (72)

Račje jajca velike pasme za valjenje po 5 kr. komad prodaja grajsčina Impoljca, pošta Radna pri Sevnici. (73)

Učenca za kovaško obrt, 14–16 let starega, od poštenih starišev sprejme Gašper Mohar, kovač in živinozdravniški pomočnik v Škofjiloki. (74)

Različnih tipovih dil, oziroma plohov (okoli 2 vagona), ima na prodaj Franc Lajovic na Vačah pri Litiji. (75)

Hlapec ali majar, kateri umeje dobro živinorejo in mlekarstvo se išče. Ponudbe naj se pošiljajo pod G. V. na pošto Radeče pri Zidanem mostu. (76)

Kolarja, kateri je popolnoma izurjen v svoji stroki išče P. S. Turk, trgovec v Dragi pri Rakeku. (77)

Kobilca z žrebetom, lepa, 8 let stara, ktera je brez napake in silno dobrih lastnosti, dalje koleselj in dva komata vse dobro ohranjeno in ene sanke, potem dve lepi mladi, breji kravi, ter dve prav lepe telice še ne po letu stare, prodaja se v farovžu v Ambrusu na Dolenjskem. (78)

Konjsko opravo, popolnoma v dobrem stanju, prodaja Janez Černe v Zgornji Šški. (79)

Wilhelm Klenert

prej Klenert & Gelger

I. štajerska drevesnica za sadno drevje in vrtnice
v Gradcu.

(Ta drevesnica pripoznana kot ena največjih in najbolj vredjenih v Avstriji.)

Priporočamo veliko in izborno zalogo:

Vrtno, visokodebelnatih in pritličnih; **sadnega drevja**, visokodebelnatih in pritličnih ter piramide, špalirje, kordone in enoletne požlahnitve; **divjakov in podlag za pritlikovce**; **jagodnega sadja**; **lepotilnega drevja in grmovja**, drevja (12–6) **za drevorede** itd.

Razpošiljatev pravilno imenovanih oeplov vseh vrst sadja.

Genike je dobiti zastonj in franke.

Domača tvrdka

Pehani, Lorber in dr.

tovarna za stroje in livarna v Žalcu pri Celju

izdeluje in prodaja po **tovarniški ceni**:

Najboljše možnarje za streljanje proti toči.

Novoiznajdene „**brzostrelne in varnostne možnarje**“, katerih ni treba nič zabijati, pri streljanji vsaka nevarnost izključena, pokajo boljše, potrebujejo manj smodnika in streljajo trikrat hitreje kot navadni možnarji.

Najboljše in najcenejše **travniške brane**, najizbornejše **slamoreznice**, najnovejše **mlatilnice** z ležiščem na kroglo, istotako **stiskalnice in mline za grozdje in sadje**, gpele i. t. d. (4–7)

Prevzame v najboljšo in točno izvršbo vsa v strojno in livarsko stroko spadajoča dela za **tovarne, mline, žage in druge obrtniške naprave**, istotako prevzame vsak stroj v najtemeljitejšo in cenejo popravo.

Za vsak možnar, stroj, sploh za vsako delo se jamči.

Tovarniške cene.

Nik. Hofmann,

tovarnar kirurških instrumentov, umetalni, ter orožni kovač in nožar
v Ljubljani na Mestnem trgu št. 12,

priporoča bogato zalogo svojo raznovrstnega v njegovo stroko spadajočega blaga. Vsa zaloga obstoji iz lastnih izdelkov in se za vsako prodano reč jamči, da je dobra in iz najboljšega blaga narejena.

Zlasti so v zalogi najboljši noži za vrtnarje in vinogradarje, kakor sploh nožarsko in fino kovaško orodje za kmetovalce, vrtnarje, vinogradarje, gozdarje itd.

Reči, ki niso v zalogi, se po naročilu precej in v najboljši kakavosti narede. (9–2)